

Izjava o stalnem zobozdravstvenem izobraževanju

Kot združenje državnih zobozdravstvenih organizacij iz evropske regije želi ERO-FD podpreti organizacije članice pri zagotavljanju najboljšega možnega ustnega in splošnega zdravja pacientom z oblikovanjem skupnih načel in predlogov, ki jih mora sprejeti vsaka država.

Ob upoštevanju, da:

1. Generalna skupščina Združenih narodov (2011) je v svoji politični deklaraciji poudarila, da imajo ustne bolezni enake socialne dejavnike in dejavnike tveganja kot druge nenalezljive bolezni (NCD). S to izjavo je jasno, da se ustno zdravje ne more več opredeliti ločeno od drugih zdravstvenih vprašanj, kar vodi do možnosti za preoblikovanje in razširitev vloge zaposlenih v zobozdravstvu.
2. Glede ustnega zdravja kot sestavnega dela splošnega zdravja je vloga današnjih in bodočih zobozdravnikov izrednega pomena za ohranjanje splošne blaginje pacientov, kar je poudarjeno v Istanbulski deklaraciji, sprejeti na Generalni skupščini FDI 2013.
3. Sodobno zobozdravstvo je eden od zdravstvenih poklicev, pri katerem redno prihaja do stikov s pacientom, bodisi z bolnimi ali zdravimi. S tem je zobozdravstvo edinstven poklic, ki lahko pomembno prispeva k izboljšanju celotnega zdravja pacientov s prevzemanjem novih nalog, kot so pregledovanje in spremljanje nenalezljivih bolezni (npr. glikemični nadzor, nadzor krvnega tlaka, opustitev kajenja) in ima dopolnilno vlogo pri izobraževanju pacientov in preprečevanju bolezni.
4. S sodobnim zobozdravstvenim pristopom bi se moral izobraževalni sistem zobozdravstva poleg sedanje filozofije zdravljenja zob osredotočiti na znanstveni in medicinski napredek s poudarkom na kliničnih uporabah. Klinična uporaba pa bi se morala osredotočiti na promocijo, preprečevanje, zgodnje kontroliranje in nadzor večine vsakdanjih bolezni za preprečevanje bolezni in posvetovanje s specialistom po pregledu.

5. V skladu s potrebo po vseživljenjskem učenju za nadaljnjo usposobljenost in strokovnost v vseh zdravstvenih poklicih je nenehno zdravstveno izobraževanje v zobozdravstvu ključnega pomena. To bo omogočilo zobozdravniku preučiti in nadgraditi svoje klinične izkušnje in usposobljenost na medicinskih področjih, ki so v stalnem razvoju.
6. Današnji zobozdravstveni delavci so tisti, ki so najpogosteje prvi zdravstveni delavci pri preprečevanju, zgodnjem odkrivanju in nadzoru ustnih in sistemskih bolezni ter bodo bolj vključeni v ocenjevanje in zagotavljanje splošnega zdravja svojih pacientov s pregledovanjem, diagnozo in napotitvijo k specialistu.
7. Ob priznavanju vseh teh posebnosti in integraciji ustnega zdravja v splošno zdravje je danes še vedno pomembna vrzel med zobozdravstveno in medicinsko vzgojo. Zato je nujno, da ima zobozdravnik znanje in sposobnosti za opravljanje novih nalog ter obravnavo širših vprašanj v zdravstveni oskrbi, vključno z ukrepi na socialnih determinantah zdravja, ki prispevajo h kakovosti življenja pacientov.
8. Stalno zdravstveno izobraževanje v zobozdravstvu mora strokovnjaku omogočiti:
  - vzdrževanje in razvoj bodočega zobozdravstva na način, ki temelji na dokazih in znanosti za optimalno zdravstveno oskrbo;
  - izpostavljanje potrebe po stalnem razvoju v zvezi z novimi trendi medicine, zobozdravstva in epidemiologije glede na splošne zdravstvene potrebe pacienta;
  - poglobljanje medicinskega znanja, krepitev veščin in kompetenc, povezanih z zobozdravstvenimi vedami;
  - zagotavljanje posebnega pomena ne samo za ustno zdravje pacientov, temveč tudi za njihovo kakovost življenja in varnost.

ERO-FDI, ki se nanaša na profil zobozdravnikov iz območja ERO, ugotavlja potrebo po:

- povečanju ozaveščenosti o zobozdravstvu z boljšim pojasnjevanjem in več dokazi o dvostranskih odnosih med ustnim in splošnim zdravjem;
- pojasnjevanju neizogibnega multidisciplinarnega pristopa z namenom, da se ne bo vmešaval v kompetence drugih zdravstvenih delavcev;
- izboljšanju sodelovanja in sinergijah med različnimi zdravstvenimi delavci;
- povečanju vloge zobozdravnikov in zobozdravstva.

To je multidisciplinarna naloga, ki je potrebna za poudarjanje zagovora zdravja, kjer je ustno zdravje integrirano.

Evropska regionalna organizacija je prva in modelna regionalna organizacija FDI, ki podpira svoje organizacije članice pri zagotavljanju najboljšega možnega ustnega in splošnega zdravja za paciente. Glede rezultatov ERO podpira močnejšo integracijo

zobozdravnikov v splošni zdravstveni sistem, da bi okrepili prepoznavanje njihove klinične usposobljenosti in razširili njihovo vlogo, kot je navedeno v Viziji 2020.

ERO-FDI priporoča:

- spodbujanje, promoviranje in podpiranje NDA v vlogi svetovalcev, ki priporočajo pregled svojih državnih izobraževalnih programov o zobozdravstvu, da bi poglobila izobraževanje na področju medicinskih znanosti, ki poudarja, da splošno zdravje vključuje ustno zdravje;
- pripravo znanstvenih programov, vključno z zadevnimi medicinskimi temami v programih CE, kongresih in drugih znanstvenih dejavnostih zobozdravstva;
- sodelovanje na državni in mednarodni ravni z znanstvenimi združenji, ki sodelujejo na znanstvenih dogodkih in programih CE;
- spodbujanje skupnih izobraževalnih orodij, kot so objavljane člankov v naših revijah NDA, povezave do spletnih mest, ki poudarjajo s tem povezane probleme in distribucija publikacij NDA in smernice¹; močnejše in odločnejše poudariti medstrokovno izobraževanje in prakso z izboljšanim stalnim strokovnim razvojem.

ERO-FDI nadalje opozarja na pomembnost stalnega zdravniškega izobraževanja v zobozdravstvu za zagovarjanje splošnega zdravja, kjer je ustno zdravje sestavni del.

Viri:

Delovna skupina FDI ERO Nadaljevanje medicinskega izobraževanja v zobozdravstvu - »Ocena obsega zobozdravstvenega izobraževanja glede povezave med ustnim in splošnim zdravjem« Rezultati vprašalnika. Predstavljen na plenarnem zasedanju ERO-FDI v Tbilisiju v Gruziji leta 2015.

Izjava FDI: Povezava med ustnim in splošnim zdravjem (spremenjena različica, sprejeta leta 2009).

Generalna skupščina Združenih narodov (GSZN). Politična izjava na srečanju na visoki ravni Generalne skupščine o preprečevanju in nadzoru nenalezljivih boleznih. 16. september 2011.

FDI Vizija 2020: Oblikovanje prihodnosti ustnega zdravja. FDI, Ženeva, Švica: 2012.

FDI Optimalno ustno zdravje s poročilom o medpredmetnem izobraževanju in skupni praksi.

Resolucija o svetu evropskih zobozdravnikov (CED): Nadaljevanje poklicnega razvoja zobozdravnikov v Evropski Uniji, maj 2013.

---

¹ Turška zobozdravstvena zveza in turška fundacija za diabetes Skupna publikacija: Klinične smernice v zobozdravstvu pri diabetesu. Pripravljena bo povezava na spletni strani ERO.

Resolucija o svetu evropskih zobozdravnikov (CED): Profil zobozdravnika prihodnosti, november 2007.

FDI deklaracija v Istanbulu: Ustno in splošno zdravje. Poziv k skupnemu pristopu. Generalna skupščina FDI 2013.

Sprejeto na plenarnem zasedanju ERO v Bangkoku - 23. september 2015